

‘Samen nadenken over de verschillende ontwikkelingsgebieden...’

Wat vinden ouders belangrijk in de opvang van hun kind?

Wat ouders belangrijk vinden in de opvang van hun kind? Dat ze lekker kunnen spelen en een lieve juf hebben, toch? Natuurlijk, dat is heel belangrijk, maar is dat genoeg of verwachten ouders nog meer? De onderzoekers van CARE zoeken een antwoord op die vraag in meerdere Europese landen: ‘Professionals kunnen zich laten inspireren door ideeën uit andere landen, of ze kunnen beter onderbouwen waarom zij kiezen voor hun eigen manier van werken.’

Wat vinden ouders belangrijk in de opvang van hun kind? De onderzoekers van CARE (zie ook kader: Achtergrondinformatie) zoeken een antwoord op deze vraag – en een heleboel andere vragen – en pakken het meteen goed aan: in samenwerking met elf over Europa verdeelde universiteiten stellen de onderzoekers in negen Europese landen dezelfde vragen aan ouders, medewerkers en beleidsmakers in de kinderopvang. De vragen gaan over wat zij verwachten van de zorg, de opvoeding en de educatie voor kinderen van 0 tot en met 6 jaar in de kinderopvang en op school. De antwoorden worden gekoppeld aan wetenschap-

‘In alle landen lijken ouders de “zachte” vaardigheden, zoals emotieregulatie en persoonlijke leer- en werkhouding, het belangrijkste te vinden’

pelijke kennis. Met het resultaat hopen de wetenschappers de Europese beleidsmakers te kunnen helpen bij het maken van goede beleidsbeslissingen over kinderopvang. In het voorjaar van 2015 heeft CARE het eerste vragenlijstonderzoek uitgevoerd.

Wilma Schepers, hoofdredacteur van *BBMP*, sprak met Martine Broekhuizen, zij is een van de onderzoekers en werkt aan de Universiteit van Utrecht.

Als je wil weten wat ouders vinden, waarom stellen jullie de vragen dan niet alleen aan ouders, maar ook aan medewerkers en beleidsmakers?

Martine: ‘We willen de antwoorden van ouders en professionals naast elkaar leggen om te onderzoeken of ouders andere dingen belangrijk vinden in de zorg, opvoeding en educatie voor jonge kinderen dan professionals. Als dat zo is, dan kunnen professionals daaruit leren hoe zij beter aan kunnen sluiten bij de verwachtingen van ouders, of hoe zij beter kunnen uitleggen aan ouders waarom er in de voorzieningen op een bepaalde manier met jonge kinderen gewerkt wordt.

Ik ben ook heel benieuwd wat er uit de vergelijking van de antwoorden uit de verschillende landen komt. We weten dat er – door de verschillende culturele achtergronden – in al die landen verschillend gedacht wordt over opvoeding en educatie van jonge kinderen. Ook daar kunnen professionals van leren. Zij kunnen zich laten inspireren door ideeën uit andere landen, of ze kunnen beter onderbouwen waarom zij kiezen voor hun eigen manier van werken. Tot slot wil de Europese Unie beleid maken voor opvang en educatie van jonge kinderen. Wij kunnen dan vertellen waar de verschillende landen met elkaar overeenkomen en waarin zij verschillen en hoe Europees beleid zou kunnen passen tegen deze achtergrond.’

Wat hebben jullie precies gevraagd aan ouders?

Martine: ‘We hebben ouders, professionals en beleidsmakers gevraagd wat zij de kenmerken vinden van goede kwaliteit voor voorzieningen voor jonge kinderen. Aan de ouders hebben we gevraagd of dit ook de kenmerken zijn waar zij op letten bij het kiezen van een voorziening. Ook hebben we gevraagd of ouders, professionals en beleidsmakers waarde hechten aan diversiteit en hoe ze denken over de combinatie van werken en zorg. Tot slot hebben we gevraagd welke aspecten van de vroegkinderlijke ontwikkeling zij het meest belangrijk vinden om te stimuleren.’ (Zie ook kader: De vragenlijst.)

Wat heeft het onderzoek jullie geleerd?

Martine: ‘Het belangrijkste vond ik dat ouders, professionals en beleidsmakers in de onderzochte landen op dezelfde manier over de ontwikkeling van jonge kinderen praten. Ze gebruiken er dezelfde termen voor. In elk land herkennen we bijvoorbeeld de ontwikkelingsdomeinen: “sociale vaardigheden”, “fysieke/motorische vaardigheden”, “emotieregulatie” en “persoonlijke leer- en werkhouding”. Dat is best bijzonder omdat er grote verschillen zijn in de manier waarop in de verschillende landen voorschoolse opvoeding en educatie geregeld zijn. Zodra het gaat over echte ontwikkelingsvraagstukken, gebruiken we in alle landen dezelfde taal. Dat is heel prettig, omdat we elkaar hoogstwaarschijnlijk goed zullen kunnen begrijpen als we over de inhoud van het werk praten.

Maar er zijn wel verschillen in het *belang* dat ouders en professionals hechten aan de verschillende ontwikkelingsdoelen. In Griekenland en Portugal bijvoorbeeld vinden ouders de ‘harde’ pre-academische vaardigheden (doelen op het gebied van taal, gelet-

terheid en rekenen/wiskunde) belangrijker dan in Duitsland en Finland. Dat geldt voor alle leeftijden, dus zowel voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar als ook voor kinderen van 4 tot en met 6 jaar.’

Wat hebben jullie gevonden over de verschillen voor de jongste groep kinderen (van 0 tot en met 3 jaar) en de oudere kinderen (van 4 tot en met 6 jaar)?

Martine: ‘Ouders uit alle landen vinden het voor de oudere kinderen belangrijker om zich te ontwikkelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden dan voor de jongere kinderen. Dat geldt het meest voor de pre-academische vaardigheden en voor de algemene leervaardigheden. Op deze twee ontwikkelingsgebieden is het verschil met het belang dat zij voor de jongste kinderen zien, het grootst.

Wanneer we kijken naar de verschillende landen, mogen we wel zeggen dat ouders in alle landen een behoorlijk duidelijk beeld hebben van hoe kinderen van 4 tot en met 6 jaar zich zouden moeten ontwikkelen en wat ze moeten leren. Vrijwel alle landen hebben dan ook voor de oudste leeftijdsgroep een curriculum, een door de overheid voorgeschreven set van leerdoelen. Voor de jongste kinderen hebben lang niet alle landen dat. Als het om de jongste groep kinderen gaat, zijn de verschillen tussen de landen groter en is het beeld van ouders van hoe kinderen zich zouden moeten ontwikkelen en wat ze moeten leren in voorzieningen veel minder duidelijk.’

Wat vinden ouders nu het allerbelangrijkste?

Martine: ‘In alle landen lijken ouders de “zachte” vaardigheden, zoals interpersoonlijke vaardigheden, emotieregulatie en persoonlijke leer- en werkhouding, het belangrijkste te vinden. Hierbij gaat het om

gebruikelijke vaardigheden zoals "goed samen kunnen spelen" en "speelgoed kunnen delen", maar ook om "het beheersen van emoties", "niet bang zijn om nieuwe dingen te proberen", "doorzettingsvermogen" en "zelfvertrouwen". Ook in wat ouders het belangrijkst vinden zijn de verschillen tussen landen groter voor de jongste kinderen dan voor de oudere kinderen. Voor kinderen tussen drie en zes jaar vinden ouders eigenlijk alle ontwikkelingsdomeinen belangrijk of zeer belangrijk.'

Wat zouden jullie op basis van dit eerste onderzoek aan professionals willen vertellen, wat kunnen zij hiervan leren?

Martine: 'Wat we leren uit dit onderzoek is dat we samen met de professionals meer moeten nadenken en praten over het belang van de verschillende ontwikkelingsdomeinen voor de jongste groep kinderen. Niet alleen voor onszelf, maar vooral ook om dat aan ouders te kunnen vertellen. We weten heel

De vragenlijst voor ouders

3144 ouders uit Engeland, Finland, Duitsland, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Polen en Portugal beantwoordden de vragen van de onderzoekers. De onderzoekers stelden hun vragen zoals in onderstaand voorbeeld.

Geef op een vijf-puntschaal aan hoe belangrijk het volgens u is dat voorzieningen voor jonge kinderen zich richten op het ontwikkelen van hieronder genoemde uitkomsten waarbij 1 'onbelangrijk' is en 5 'zeer belangrijk' is. Doe dit apart voor kinderen van 0 tot en met 3 jaar en voor kinderen van 4 tot en met 6 jaar:

- Interpersoonlijke vaardigheden (kan speelgoed/dingen met andere kinderen delen; kan ruzies of conflicten met andere kinderen oplossen)
- Openheid voor diversiteit (is geïnteresseerd in contact met kinderen met een andere culturele achtergrond of moedertaal)
- Pre-academische vaardigheden (heeft basiskennis over schrijven en lezen, bijvoorbeeld herkent letters van zijn/haar naam)
- Algemene leervaardigheden (kan plannen maken voor spel en werkjes)
- Fysieke/motorische vaardigheden (heeft fysiek uithoudingsvermogen)
- Emotieregulatie (ontwikkelt controle over zijn/haar emoties)
- Persoonlijke leer/werkhouding (laat enthousiasme in spel en leeractiviteiten zien; laat doorzettingsvermogen en concentratie in spel en leeractiviteiten zien)

veel over de ontwikkeling van de jongste kinderen, maar we kunnen onze inzichten niet goed met elkaar delen. We hebben meer en betere woorden nodig om met elkaar te praten over de vraag op welke wijze jonge kinderen zich ontwikkelen en hoe de ontwikkeling het beste bevorderd kan worden. Eigenlijk vind ik het ook het belangrijkste dat ouders meer waarde hechten aan de meer "zachte" vaardigheden. De "harde" vaar-

digheden vinden ouders minder belangrijk, zeker voor de jongste kinderen maar ook voor de oudere kinderen. Ik ben hier blij mee omdat ouders en professionals het kennelijk erover eens zijn dat sociale, emotionele en persoonlijke vaardigheden als interesse, nieuwsgierigheid en doorzettingsvermogen steeds harder nodig zijn om succesvol te participeren in onze snel veranderende wereld.' ◀

Achtergrondinformatie

CARE is een gezamenlijk onderzoeksproject van elf universiteiten uit de volgende Europese landen: Engeland, Finland, Duitsland, Griekenland, Italië, Nederland, Noorwegen, Polen, Portugal, Denemarken en België. CARE staat voor Curriculum and Quality Analysis and Impact Review of European Early Childhood Education and Care en wordt gefinancierd door de Europese Unie. De coördinatie van CARE ligt in handen van Paul Leseman van de Universiteit Utrecht en van Edward Melhuish van de Universiteit van Oxford. Meer informatie vind je op www.ecec-care.org. CARE is ook te vinden op Facebook.